

DRAUDIMO BROKERIŲ RŪMAI

Juridinio asmens kodas 300061764. Buveinės adresas Vytenio g. 6, Vilnius
 Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre
 Adresas korespondencijai Vytenio g. 6, Vilnius. Tel. +370 679 19225. El. paštas
 administracija@dbi.lt

LIETUVOS DRAUDIMO BROKERIŲ ĮMONIŲ ASOCIACIJA

Juridinio asmens kodas 124239045. Buveinės adresas Vytenio g. 6, Vilnius
 Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre
 Adresas korespondencijai Vytenio g. 6, Vilnius. El. paštas prezidentas@ldb.lt,
 sekretorius@ldb.lt

Lietuvos Respublikos
 Vidaus reikalų ministerijai

kopija
 Lietuvos Respublikos
 Finansų ministerijai

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

2024 m. gruodžio 11 d.
 Vilnius

Draudimo brokerių rūmai yra asociacija, vienijanti visus draudimo brokerius ir įgyvendinanti draudimo brokerių savivaldos principus. Lietuvos draudimo brokerių įmonių asociacija yra įsteigta siekiant sujungti pastangas plėtoti draudimo brokerių įmonių verslą Lietuvoje ir šiuo metu vienija dvidešimt keturias draudimo brokerių įmones. Draudimo brokerių rūmai ir Lietuvos draudimo brokerių įmonių asociacija toliau abi kartu vadinamos Asociacijomis.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 161 straipsnis. Reikalavimai draudimo brokerių įmonei „9. Draudimo brokerių įmonė (...) **privalo visuomet veikti draudėjo, apdraustojo, naudos gavėjo ar nukentėjusio trečiojo asmens interesais.**“

Seimo narė Agnė Bilotaitė 2024 m. spalio 1 d. pateikė pasiūlymą dėl Lietuvos Respublikos transporto priemonių civilinės atsakomybės draudimo (toliau – TPVCAPD) įstatymo (toliau – TPVCAPDĮ) Nr. IX-378 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII P-4190 (toliau – Įstatymo projektas). Įstatymo projektu siūloma įgalinti draudikus spręsti, kuriam transporto priemonės valdytojui atsiranda civilinė atsakomybė už žalą padarymą, kai eismo įvykyje, kuriame nebuvo ir nebuvo sužeistas žmogus, dalyvavusių transporto priemonių valdytojai nesutaria dėl eismo įvykio aplinkybių (dabar šias aplinkybes tiria Policija). Įstatymo projektu siūloma pakeisti TPVCAPDĮ 12 ir 15 straipsnius.

Asociacijos supranta planuojamų TPVCAPDĮ pakeitimų tikslą – supaprastinti eismo įvykių informavimo procedūras, sumažinti Policijos pareigūnų darbo krūvį, sudaryti palankesnes sąlygas greitesniam draudimo išmokų mokėjimui, kai asmuo turtingą žalą patiria eismo įvykyje, kuriame nebuvo

ir nebuvo sužeistas žmogus. Vis dėlto, siūlomas Įstatymo projektas kelia susirūpinimą dėl TPVCAPDĮ įgyvendinimo efektyvumo praktikoje ir galimo neigiamo poveikio TPVCAPD santykių subjektams.

Gruodžio 4 d. Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerija pateikė viešam derinimui Vyriausybės nutarimo projektą (toliau – Nutarimo projektas), kuriuo siūloma pritarti Įstatymo projektui. Išvadas Nutarimo projektui prašoma pateikti skubos tvarka per 5 darbo dienas nuo Nutarimo projekto paskelbimo TAIS.

Visų pirma, Asociacijos pastebi, jog Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerija nepagrįstai skubina Nutarimo projekto derinimą, nespėjus išsamiai išnagrinėti ir pasiruošti siūlomo naujo reglamentavimo vertinimui, neįvertinus visų pokytyje dalyvaujančių subjektų padėties pasikeitimų dėl Įstatymo projekto nuostatų. **Asociacijos nepitaria Nutarimo projektui reiškia susirūpinimą dėl vykstančio proceso:**

- Įstatymo projektas yra ne Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, o Lietuvos Respublikos finansų ministerijos kompetencija, todėl būtent Lietuvos Respublikos finansų ministerija turėtų rengti išvadą dėl Įstatymo projekto;
- Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerija pateikė Vyriausybės išvados projektą, bet nepateikė jokių išvados motyvų.

Asociacijos taip pat nepitaria dabartinei Įstatymo projekto redakcijai ir šiuo raštu teikiame pastabas dėl pasiūlyto įstatymo projekto tobulinimo. **Esame tikri, kad toliau aprašyta problematika aktuali visiems TPVCAPD santykių subjektams – nukentėjusiems tretiesiems asmenims, draudėjams, Policijai ir draudikams.**

TPVCAPD reglamentuoja privalomojo draudimo santykius, kurie paliečia didžiąją dalį visuomenės, o TPVCAPDĮ tikslas yra nukentėjusiųjų apsauga ir įstatymu ginamas nukentėjusiųjų interesas greitai gauti teisingą žalos atlyginimą, todėl siekiant šio tikslo veiksmingai TPVCAPDĮ ir jo taikymas turi būti visiškai aiškus.

Iš pateikto Įstatymo projekto manome, kad dabartinė Įstatymo projekto redakcija **neužtikrins veiksmingo TPVCAPDĮ šiais aspektais:**

1. Įstatymo projekto 1 straipsniu siūloma keisti TPVCAPDĮ 12 straipsnio 1 dalies 2 punktą. Pakeitimas nurodyta, kad *Policija užfiksuoja eismo įvykio vietą ir užfiksuotos vietos duomenis draudikui ar Biurui*. Asociacijos nuomone **nėra aišku, ką apima sąvoka „eismo įvykio vietos fiksavimas“**. Šiuo metu galiojantis Policijos veiksmų įforminant neįskaitinį eismo įvykį aprašas numato platų sąrašą veiksmų, kuriuos turi atlikti policija eismo įvykio vietoje. Įstatymo projektu paliekama Policijai nuspręsti, kaip turėtų būti suprantamas eismo įvykio fiksavimas. Jeigu bus diegiami Įstatymo projekte numatyti pakeitimai, pačiame įstatyme (ne poįstatyminiuose teisės aktuose) turi atsirasti aiškus teisinis reguliavimas dėl to, kokius veiksmus atlieka policija. Jeigu Policija nebeatliks kokių nors veiksmų, kuriuos atlikdavo iki šiol, turi būti aišku, kas ir ką turi atlikti, nes priešingu atveju gali kilti neapibrėžtumo dėl eismo įvykio aplinkybių rizika. Eismo įvykio dalyviams, institucijoms, draudikams turi būti aišku, kaip žinoti, kad eismo įvykio aplinkybės yra tinkamai užfiksuotos, kadangi **eismo įvykio dalyviams gali kilti pasekmės, jei jie neatliks tam tikrų veiksmų**. Išsamus aplinkybių fiksavimas svarbus ir

draudikams, siekiant iširti eismo įvykį. Egzistuoja reali rizika, kad padaugės piktybinių įvykių (sukčiavimo kelyje atvejų), kai nebus aiškaus ir objektyvaus eismo įvykio aplinkybių fiksavimo mechanizmo. Taip pat, nėra aišku, ar policija vis dar tikrins eismo įvykio dalyvių blaivumą ir teisės vairuoti turėjimą (nepaisant to, kad to eismo įvykio metu nebuvo sužaloti žmonės);

2. TPVCAPDĮ turi užtikrinti **asmens duomenų subjektų teises ir jų apsaugą**. Įstatymo projekte trūksta aiškumo dėl to, ką Policija perduotų (kokius duomenis, kokios apimties) ir kokiems subjektams (draudikams ir (ar) Lietuvos Respublikos Transporto priemonių draudikų biurui) ir kaip perduotais duomenimis būtų toliau disponuojama. Manome, kad asmens duomenų perdavimo teisėtumo, apimties, teikimo pagrindo klausimai turėtų būti išsamiai įvertinti, šiuo tikslu dėl Įstatymo projekto turėtų pasisakyti Valstybinė asmens duomenų apsaugos inspekcija;

3. Siekiant užtikrinti tinkamą nukentėjusių asmenų apsaugą, turi būti nustatyta aiški tvarka, **kaip draudikai nustatys eismo įvykio „kaltininką“ (terminai, pretenzijos dėl žalos atlyginimo ir kt.), kokios procedūros taikomos, kai draudikai nesutaria dėl kaltininko, ir kt.** Ypač svarbu atkreipti dėmesį į tai:

- a) TPVCAPDĮ buvo sukurtas siekiant nustatyti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sistemos veikimo teisinius pagrindus ir principus, **tam kad būtų apginta nukentėjusi šalis, užtikrint, kad neliktų neatlygintos žalos ir būtų išvengta daug resursų reikalaujančio teismo proceso.** Siūlomi pakeitimai ženkliai apsunkins nukentėjusio asmens padėtį tais atvejais, kai šalys nesutaria dėl įvykio aplinkybių. Be to, procesams užsitęsęs kils neapibrėžtumas dėl žalos atlyginimo (pvz., automobilis po eismo įvykio negali būti eksploatuojamas, turi būti remontuojamas, bet neaišku, kieno lėšomis);
- b) Draudikui, kuris teismų praktikoje yra įvardinamas „stipresniąja sutarties puse“, bus atiduota išimtinė įstatyminė teisė nustatyti kitos sutarties pusės, „silpnesniosios“ šalies, kaltę. Šiuo metu tokiais atvejais kaltę nustato policija, kaip nepriklausoma institucija, tačiau po siūlomų pakeitimų **nebus jokios „nepriklausomos“ trečiosios šalies, kuri galės pasisakyti kaltės nustatymo klausimu.** Draudikai yra tiesiogiai suinteresuoti priimti sau finansiškai palankius sprendimus. Esant nesutarimui ar teisiniui ginčui tarp draudėjo ir eismo įvykio kaltininku pripažinto asmens, draudiko sprendimas įgautų ekspertinę galią, nes draudiko sprendimo galia būtų įtvirtinta įstatymu. Atsižvelgdami į tai, teismai, tikėtina, vadovausis draudiko sprendimu ir nuomone. Tai iš esmės pakeistų pusiausvyrą transporto draudimo sektoriuje, iki minimumo sumažinant draudėjų teises ir galimybę ginčyti priimtus sprendimus dėl eismo įvykio kaltininko.
- c) Įstatymo projekte nėra apibrėžti **suinteresuotos šalies interesų gynimo būdai**. Nėra aišku, kaip šalys galės ginti savo teisėtus interesus, susijusius su šaliai nepriimtiniu sprendimu dėl nustatyto kaltininko, t.y., kas bus atsakingas subjektas, kuriam suinteresuota šalis galės reikšti savo pretenzijas bei ginti savo teises teisiniu keliu;

- d) Gavę naują funkciją draudikai privalės sukurti naujus procesus, samdyti papildomą personalą, įdiegti naujas sistemas tai pareikalaus papildomų lėšų. Šias sąnaudas draudikai perkels klientams ir draudimo kainos didės;
- e) Priešingai nei Policija, draudikai nėra Kelių eismo taisyklių ekspertai, todėl jiems reikės samdyti profesionalius ekspertus. Nesant Policijos išvados dėl kaltininko, Draudikų sprendimai dėl kaltininkų bei ekspertų išvados bus dažniau ginčijamos teisme. Tai neišvengiamai perkels papildomą finansinę naštą ant draudėjų. Galima prognozuoti, jog bylų teismuose dėl šio klausimo ženkliai padidės, o tai prieštarauja TPVCAPDĮ tikslui supaprastinti procesą.

Vadovaujantis pirmiau išdėstytais argumentais, Asociacijos nepritaria Seimo narės Agnės Bilotaitės pasiūlymui ir mano, jog **Įstatymo projektu numatomas reguliavimas yra nepriimtinas ir skubotas**. Įstatymo projektu siūlomų pakeitimų proporcingumas siektinam tikslui yra abejotinas. Asociacijų nuomone, visuomeninį interesą liečiantys santykiai, už kurių subjektų teisių įgyvendinimą atsakingos valstybės institucijos, neturėtų būti perreguliuojami siekiant išimtinai administracinio efektyvumo tikslo, neatsižvelgiant į neigiamas pasekmes tiesioginiams TPVCAPD santykių subjektams.

Atsižvelgiant į tai, kad išdėstyta šiame rašte, Asociacijos nepritaria Nutarimo projektui ir siūlo nepritarti Įstatymo projektui. Prašome atsakingų subjektų išsamiai įvertinti Įstatymo projektą ir spręsti dėl jo pagrįstumo.

Pagarbiai

Draudimo brokerių rūmų vardu
Direktorė
Raminta Žimkutė

Lietuvos draudimo brokerių įmonių asociacijos vardu
Prezidentas
Šarūnas Frolenko

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Draudimo brokerių rūmai, Vilnius, Vytenio g. 6, LT-03113, 300061764 LIETUVOS DRAUDIMO BROKERIŲ ĮMONIŲ ASOCIACIJA, Vilnius, Vytenio g. 6, LT-03113, 124239045
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-12-11 Nr. b/nr.
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2024-12-12 Nr. 1G-15845
Adresatas	Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerija, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius
Registratorius	Dokumentų tvarkytoja Giedrė Pakalnienė
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2024-12-12 08:07:41
Dokumento nuorašo atspausdinimo data ir jį atspausdinęs darbuotojas	2025-08-05 atspausdino Patarėjas Gediminas Ligeika

Nuorašas tikras
Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerija
2025-08-05